

lovforslagets § 1, nr. 15 og 16, og bemærkningerne hertil.

4.2. Offererstatningsloven

4.2.1. Fradrag for sociale ydelser mv.

Erstatning fra staten til ofre for forbrydelser er efter offererstatningslovens § 7, stk. 1, subsidiær i forhold til dækning fra anden side, idet staten efter bestemmelsen ikke yder erstatning, i det omfang skaden godtgøres af skadevolder eller dækkes af ydelser efter den sociale lovgivning, løn under sygdom, pensionsydelser, private forsikringer eller andre økonomiske ydelser.

Bestemmelsen indebærer således, at ydelser fra anden side, herunder sociale ydelser, skal fratrækkes i erstatningen fra staten, hvis den pågældende ydelse helt eller delvis dækker en tabspost, der kræves erstatning for. Løn under sygdom og udbetalte sygedagpenge fra det offentlige skal f.eks. fratrækkes i en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, mens en privat forsikring, der kommer til udbetaling ved invaliditet, skal fratrækkes i en godtgørelse for varigt mén, og førtidspension skal fratrækkes i en erstatning for erhvervsvenetab.

Offererstatningsloven har således alene karakter af et »socialt sikkerhedsnet«. Staten er ikke skadevolder og har ved loven alene påtaget sig at betale erstatning til ofret, når den pågældende ikke har mulighed for på anden måde at få dækket sit økonomiske tab.

Som følge af fradragreglen i offererstatningslovens § 7, og som følge af, at gerningsmanden meget ofte ikke er i stand til at betale, kan ofre for forbrydelser imidlertid i praksis opleve det således, at de i modsætning til andre skadelidte på områder, hvor det offentlige tilbyder erstatning i videre omfang, end man er forpligtet til efter de almindelige erstatningsretlige regler – f.eks. patienter på offentlige sygehuse, jf. patientforsikringsloven – ikke får fuld erstatning, eftersom sociale ydelser mv. ikke fradrages i erstatninger, der udmåles efter erstatningsansvarsloven. I praksis kan den reelle situation opleves således, at den skadelidte er bedre stillet, hvis en personskaade er blevet påført ved f.eks. en trafikulykke, end hvis den samme skade er forvoldt ved en voldsforbrydelse.

Arbejdsgruppen foreslår på denne baggrund at opheve offererstatningslovens princip om, at erstatningen fra staten er subsidiær. Der bør dog fortsat bl.a. ske fradrag for udgifter, der dækkes af skadelidtes forsikring.

Der henvises til betænkningen side 89 ff.

Justitsministeriet er enig i arbejdsgruppens forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed. Ordningen efter offererstatningsloven vil dermed blive bragt på linje med den, der gælder på andre områder, hvor det offentlige påtager sig en erstatningspligt uden nødvendigvis at være erstatningsansvarlig efter almindelige regler, jf. navnlig patientforsikringsloven og lægemiddelstatningsloven.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

4.2.2. Krav om politianmeldelse uden unødigt ophold

Efter offererstatningslovens § 10 forudsætter erstatning efter denne lov, at overtrædelsen af straffeloven er anmeldt til politiet uden unødigt ophold, og at skadelidte under en eventuel straffesag mod skadevolderen nedlægger påstand om erstatning. Efter § 10, stk. 2, kan erstatning dog »i særlige tilfælde« ydes, selv om disse betingelser ikke er opfyldt.

Bestemmelsen skal ses i lyset af, at det efter offererstatningsloven som udgangspunkt fortsat er skadevolderen selv, der skal betale erstatning til skadelidte, og at staten kan rejse regreskrav mod skadevolderen, når staten har udbetalt erstatning.

Politiets efterforskning er nødvendig for at konstatere, om der foreligger en overtrædelse af straffeloven, og en hurtig politianmeldelse er i reglen en forudsætning for, at politiets efterforskning kan føre til opklaring af sagen og retsforfølgning af skadevolderen. Erfaringen viser, at jo hurtigere en forbrydelse anmeldes til politiet, jo større sandsynlighed er der for, at politiet pågriber gerningsmanden eller finder vidner, hvis forklaringer kan føre til pågribelse af gerningsmanden.

Kravet om hurtig politianmeldelse kan desuden medvirke til at forebygge misbrug af erstatningsordningen.

Erstatningsnævnet anser i praksis normalt en politianmeldelse inden 24 timer efter gerningstidspunktet for at være sket »uden unødigt ophold«. I nogle tilfælde ses der imidlertid bort fra denne frist. Hvis det på grund af ofrets tilstand har været umuligt at indgive politianmeldelse, regnes fristen således først fra det tidspunkt, hvor det var muligt for ofret at indgive politianmeldelse, eventuelt telefonisk. Det anses ikke i sig selv for at hindre ofret i at indgive politianmeldelse, at den pågældende er indlagt på sygehus, men bevidstløshed og anden alvorlig tilskadekomst kan forhindre ofret i straks at anmelde forbrydelsen.

Der ses bl.a. også bort fra, at politianmeldelse er sket sent, hvis der rejses tiltale, og det ved en dom over skadevolderen fastslås, at der foreligger en straffelovsovertrædelse. Det samme gælder i andre tilfæl-